

Vexilotologie

Zpravodaj Vexilologického klubu při OKD Praha 3,
obsahující odborná pojednání a informace o vlajkách

Dr. Ludvík Mucha

38

ČESKÝ OLYMPIJSKÝ PRAPOR

Češi měli od počátku novodobé olympijské historie, tj. od r. 1894, svého zástupce v Mezinárodním olympijském výboru (MOV), a protože od r. 1899 existoval Český olympijský výbor (ČOV), měli právo nosit při slavnostních olympijských nástupech český prapor. To však bylo záhy spojeno s různými překážkami, které kladl do cesty nejprve Rakouský olympijský výbor, později i rakouské úřady. Češi se dostali do obdobné situace jako Maďaři a Finové, kteří sice také neměli samostatný stát, ale podle doktríny "sportovní geografie" byli rovnocennými olympijskými národy se stejnými právy jako ostatní účastníci olympijských her.

O obtížném řešení tohoto problému jsme celkem dobře informováni ze vzpomínek a paměti otce našeho olympismu, zakládajícího člena MOV a předsedy ČOV v l. 1899-1926, dr. J. S. Gutha-Jarkovského (1861-1943), a zakladatele našich sportů J. L. Rösslera-Ořovského (1869-1933), generálního sekretáře ČOV, který od r. 1906 plných dvacet let vodil výpravy našich sportovců na olympijských hrách. Zvláště Rössler-Ořovský, jehož vexilologické čítání je zřejmě i z početných kreseb vlajek v jeho sportovních denících, o tom zachoval mnoho cenných zpráv. Podle jeho slov "via facti objevil se při každé olympiadě sbor český ... s nápisem hlásajícím jméno našeho národa (na desce před národním praporem nesené)" (lit. 6:114). Někde však důkazy o tom scházejí.

Na I. novodobých olympijských hrách v Athénách r. 1896 byly Čechy zastoupeny jen v osobě dr. Gutha a našeho praporu tedy asi nebylo při nástupu užito. Na II. OH v Paříži r. 1900 závodili čtyři čeští sportovci. O našem praporu se

však v literatuře nepíše, jen Rössler-Ořovský konstatuje, že tehdy "šlo vše dosti hladce" (6:115). Následující III. OH r. 1904 v St. Louis v USA byly z ekonomických důvodů opět bez české sportovní účasti, Čechy zastupoval zase jen dr. Guth.

V r. 1906 se však konaly tzv. mezihry v Athénách, jichž se Češi účastnili, a při přípravách na tato vyštoupení došlo k prvnímu střetnutí. Rössler-Ořovský píše ve svých vzpomínkách, že Češi nechtěli upustit od svého červenobílého praporu, a proto, aby se zamezilo konfliktu s Rakouskem pro české stanovisko (a sporu s Ruskem v otázce Finska), šel průvod bez praporů vůbec. "My pak šli" uvádí dále Rössler-Ořovský "jako všechny národy v samostatné skupině, ale nesli jsme apon českou vlajku červenobílou bez žerdě napjatou na ramenech dvou borců pravé strany, kde ve stadiu seděli řecký a anglický král s ministry a delegáty z celého světa" (6:115). Anglický král Eduard VII. si naši výpravy všiml a dal si ji představit. Rakouský vyslanec v Athénách měl prý pak s touto záležitostí mnoho nepříjemností a dopisování.

Na IV. OH v Londýně měla česká účast výrazně politický charakter. Anglický tisk psal o účasti starobylého "Českého království", užívalo se jen slova "Bohemia" a v průvodu na stadion vcházeli naši sportovci samostatně za tabuli s nápisem BOHEMIA a za červenobílým praporem (6:115). Rakouské vyslanectví v Londýně mělo opět Vídni co vysvětlovat.

Na V. OH ve Stockholmu se proto rakouské úřady lépe připravily. Již 9.8.1911 napsal nový zástupce Rakouska v MOV O. Windischgrätz předsedovi MOV Coubertinovi a dr. Guthovi, že si ministr přeje, aby Češi nevystupovali na olympijských hrách jako nezávislá skupina. Ve sporu šlo též o to, aby naše výprava nefigurovala pod jménem ČECHY, nýbrž jen jako ČEŠI (konkrétně RAKOUSKO-ČEŠI). Pokud jde o vlajku, schválil nakonec O. Windischgrätz dopisem z 15. 10.1911, aby se v případě vítězství Čechů v některé disciplíně vztyčovala kromě říšské vlajky také menší česká zemská vlajka. S tím už dříve souhlasili ministerský předseda Geutsch i ministr zahraničí Aehrenthal (3:112). V následujícím roce, 9.6.1912, došlo v kanceláři ministerského předsedy rakousko-uherské vlády ve Vídni ke kompromisní dohodě, v níž byla opakována právě citovaná

úmluva o vlajce, ale dále se uvádělo, že v seznamu závodníků bude u Čechů připojeno označení Autriche-Tchéque (Rakousko-Čech), tedy národnost a ne země. Dr. Guth se proti tomu sice stavěl, ale Windischgrätz rozhodně prohlásil: "Budto pojedete jako Češi, nebo tam vůbec nepojedete." (3:133) Nezávisle na tom však povolil 5.6.1912 císař František Josef Českému olympijskému výboru užívat český zemský znak. To mělo, jak uvidíme, i pro užití praporu velký význam.

Mezitím vynaložil dr. Guth nemálo energie na zjištění řízeního vzhledu české zemské vlajky, kterou, jak sám píše, "darmo sháněl jak u zemského výboru, tak v archivu města Prahy", poněvadž "jaká česká vlajka je nevěděl ani zemský výbor český", kterého se dotazoval (3:145). Zasvěcený člen naší olympijské delegace, pišící pod značkou xy, dal na-klédnout do rozpaků ČOV - i když s argumentací ne zcela správnou - ještě po skončení olympijských her, když v Národních listech 27.7.1912 (str.3) napsal: "Ale jaká je vlajka českého království, přesná, zákonné nebo předpisem vymezená? Ani sám Havlíček ji neznal pořádně, jinak nikdy by byl ne- psal o své barvě červené a bílé. Prapor bílo-červený není českou vlajkou, to jsou jen české barvy, nic víc." Pátrání bylo jistě v souvislosti s dopisem organizačního výboru OH 1912, který požádal o zaslání vzoru české vlajky a sdě- lil, že dá shotovit šest exemplářů o délce 4,8 m. Tento pří- pis projednával ČOV na své schůzi dne 26.2.1912. Jak uvádějí archivní materiály, poslal dr. Guth ihned vzor a předložil na schůzi velkou vlajku v ceně 4 K a malou vlajku za 90 ha- lérů. V zápisu se dále uvádí, že "Stockholm bude požádán, aby nám učinil nabídku na vlajky ty velkých rozměrů" (7). O vzhledu vlajky se zde nemluví.

Teprve ve svých Památech uvedl dr. Guth-Jarkovský kon-krétně: "Spokojili jsme se tedy s praporkem, který vydala kdysi jistá firma textilní: prapor bílý s českým zemským znakem, kolkolem obruba z trojúhelníčků střídavě bílých a červených" (3:115). Téměř praporky mávali naši také 3.7.1912 při odjezdu do Stockholmu na pražském nádraží, kam se s nimi přišli rozloučit jejich přátelé, jak to dokumentuje fotogra- fie otištěná v obrázkovém časopisu Český svět (8, 1912, č.46, str. 1). Dva praporky jsou zachovány v Muzeu tělesné výchovy a sportu v Praze (inv.č. 13 623). Jsou z vlněného, smetanově bílého kašmíru o velikosti 45 x 45 cm, jednostranně tištěné barvami červenou, tmavě červenou, žlutou a černou (kresba

kontur). Snímek malého praporu uveřejnil dr.J.Kössl (4), pro naši přílohu jej nakreslil heraldik K.Liška. Užití těchto praporů ve Švédsku dokládá snímek skupiny našich těžkých atletů, který pořídil stockholmský fotograf Th. Modin (originál je uložen v kaihovně Muzeu tělesné výchovy a sportu v Praze, inv.č. 8969); reprodukci přinesl opět Český svět (8, 1912, č.47, str.5). V českém vydání Olympijských pamětí P. de Coubertina (1) je tento snímek otištěn s chybou v ročením (1908). Snad podle těchto menších praporů byl zhotoven velký prapor s českým znakem o rozměrech cca 1 x 1,5 m. O to se zasloužil dámský komitét v čele s manželkou pokladníka ČOV J.Zelenky. Prapor měl skládací žerd a takové zařízení, že "mohl být neviditelně v průvodu nešen a teprve v posledním okamžiku složen a připevněn" (6:150). Navíc prý byl každý český sportovec vybaven malým praporkem pro případ, že by velký prapor byl zabaven. Těchto opatření však nebylo nutno použít, jak hned uvidíme⁺.

Rössler-Örovský navštívil totiž hned po přjezdu do Stockholmu 5.7.1912 rakousko-uherské velvyslanectví a jednal tam s tajemníkem H. Kolowratem. Hned v úvodu mu řekl, že "má s sebou český prapor s českým lvem a že prapor ten bude každopádně nesen před českým oddílem při průvodu, na tabuli že pak připevní s sebou přenesený nápis Boheme, že zná rakouské zákony, ve kterých nikde nestojí, že by se slova Boheme či Böhmen nesmělo užívat, ani království České, ani slovo je označující že nikým a nikdy nebylo zrušeno. Švédové ani jejich policie se nestarájí o to, jak se kdo jmenuje a prapor si může nést ve Stockholmu každý, jaký chce ..." (4:34).

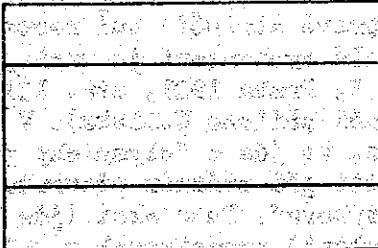
Po delší debatě a po poradě Kolowrata s velvyslancem dr. C.T.Dumbou však byl sepsán protokol, v němž byla zakotvena definitivní dohoda. Podle ní měli jít zvlášt jak⁺) Kromě toho darovala Českému olympijskému výboru paní A.Šebková další "nádherně vyšitou a krumplovanou hedvábnou vlajku zemskou s českým lvem". Mluví se o ní v zápisu ze schůze ČOV konané 10.6.1912. Vlajku věnovala Švédskému olympijskému výboru deputace, již tvořili dr.Guth, Rössler-Örovský, Heřmann a Šebek (Národní listy 24.7.1912, str.4). Viz též lit. 3:150. Jak mi sdělil dr.J.Kössl, viděl prý tuto vlajku ještě po druhé světové válce ve Stockholmu dr.K.Popel, generální tajemník ČSOV v letech 1949-1955.

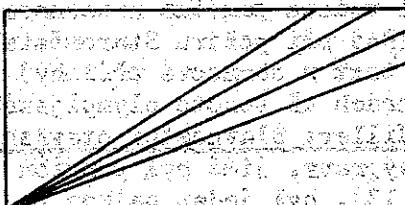
VELKÝ ČESKÝ OLYMPIJSKÝ
PRAPOR Z R. 1912

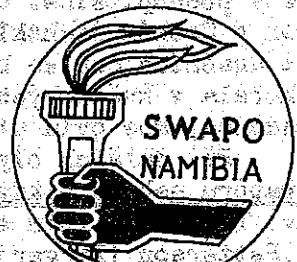
MALÝ ČESKÝ OLYMPIJSKÝ
PRAPOR Z R. 1912

TAHITI

SWAPO
NAMIBIA

VEXILOLOGICKÝ A HERALDICKÝ
KLUB V SSSR

svazek všeobecných věd o vlajkách a znacích. V letech 1922-1923 byl založen "Svazek všeobecných věd o vlajkách a znacích" (S.V.V.Z.), který se v roce 1925 přejmenoval na "Svazek všeobecných věd o vlajkách a znacích" (S.V.V.Z.).

Rakušané, tak Maďaři i Češi, i když za rakouskými sportovci. V čele českého útvaru měla však být nesená přece jen tabulka s nápisem AUTRICHE TCHÉQUES (Rakousko Češi) a za ústupek, že bude nesen rakouský (habsburský) prapor, mohli jít Češi se stejně velkým praporem s českým lvem. K tomu dal Kolowrat souhlas na základě citovaného už císařského privilegia, povolujícího Českému olympijskému výboru užívat na pečeti, razítku, dopisech a tedy i na praporu zemský znak (6:150).

A tak česká výprava skutečně k zahájení olympijských her nastoupila. Dr. Guth-Jákovský ještě po letech zdůraznil hlavní zásluhu H. Rösslera-Ořovského na tom, že česká skupina přes uvedený kompromis šla samostatně a že mohla nést - i když vedle praporu černožlutého - český prapor "veselých barev, ... třeba trochu fantastický" (3:127 a 148). Nástup i pochod české delegace na olympijském stadionu je zachycen na snímcích, které opět přinesl časopis Český svět (8, 1912, č. 46, strl, č. 47, str. 2-3 a 4); první z uvedených obrázků přetiskl dr. J. Kössl (4). Na všech těchto snímcích je olympijský prapor (nesený na čestné pravé straně!) buď nerozvinutý nebo nezřetelný. Jeho dokonale vyobrazení je uveřejněno v Československé vlastivědě, díl 5, Praha 1931, str. 131 (podle něho pořídil kresbu pro naši přílohu K. Liška). V popisu k tomuto obrázku je uvedeno, že jde o "olympický prapor, na který slibovali čsl. skauti při státním převratu, nastupujíce do služeb Národního výboru". Tuto akci (jde zejména o prosulou "skautskou poštu") organizoval v r. 1918 jako starosta Svazu skautů právě Rössler-Ořovský a užití olympijského praporu, který se stal praporem skautským, je tedy pochopitelné. Už 14.10.1918 byl však tento prapor vztyčen v Českém jachtklubu (který založil také Rössler-Ořovský). Do dnešních dnů se bohužel tato vzácná památka nezachovala - shořela v květnových dnech r. 1945 při požáru Staroměstské radnice, kde byla uložena (4 - text u obrazové přílohy).

Při dalších olympijských hrách už tohoto olympijského praporu nebylo nikdy užito (J. Hiller: Slavnostní otevření ++). Také v hlavním sídle naší výpravy, jímž byl penzion A. Patterson (Birgerjarls Gatan 13), byl jeden balkon po způsobu jiných národů dekorován malými praporek s českým znakem a vlál tu i "velký prapor červeno-bílý uprostřed se lvem", který "právě usily" české dámy a jehož vztyčení pozdravila česká výprava upřímným nazdar (Národní listy 2.7.1912, str. 6 a 23.7.1912, str. 8).

stadia v Antverpách, Národní listy 20.8.1920, str.4).
K VI. olympijským hrám v Berlině, jež se měly uskutečnit r. 1916, pro vznik první světové války nedošlo, a i kdyby se byly konaly, byli by Češi nepochybně pochodovali v rakousko-uherském útvaru jen jako jedna z jeho skupin a byli by označeni pouze malým praporkem. Tak to prezentoval Českému olympijskému výboru už r. 1914 O.Windischgrätz. Konaly se teprve VII. OH v Antverpách r. 1920 (nepočítáme-li tzv. Pershingovu olympiádu v Paříži r. 1919) a těch se účastnili naši sportovci už jako reprezentanti svobodného státu pod československou vlajkou.

Velkou zásluhu na tom, že Češi mohli v době Rakouska-Uherska na olympijských hrách vystupovat samostatně, měl ovšem i předseda MOV a přítel dr. Gutha-Jarkovského Pierre de Coubertin. Generální sekretář ČSOV J.Rössler-Ořovský to vysoko ocenil při slavnostní večeři pořádané 4.6.1925 na závěr olympijského kongresu v Praze, když řekl: "Panu Coubertinovi vděčíme za to, že jsme mohli na olympiádách krájet v průvodu národů za praporem české země." (1:167)

Literatura: (1) P. de Coubertin: Olympijské paměti, Praha 1977, 195 str. (2) J.S.Guth-Jarkovský: Kapitoly z paměti olympijských, Olympijský věstník 2, 1924, str.1-4, 17-20, 33-37, 65-71, 115-123, 145-153, 177-183. (3) J.S.Guth-Jarkovský: Paměti olympijské, Praha 1929, 300 str. (4) J.Kössl: Dějiny československého olympijského hnutí, Praha 1977, 155 str. (5) G.Mayer: Flag Incidents in Olympic History, The Flag Bulletin 1, 1961-1962, č. 2, str.7-10. (6) J.Rössler-Ořovský: Z odboje Českého olympijského výboru proti Rakousku-Uhersku, Olympijský věstník 1, 1924, str. 113-117, 150-153. (7) Za nezíštné poskytnutí výpisků z archivních materiálů i za další cenné informace děkuji srdečně historiku čs. olympijského hnutí dr.J.Kösslovi,CSc.

OLYMPIJSKÉ HRY A VEXILOLOGIE

Zakrátko budou v Moskvě zahájeny XXII. letní olympijské hry, tentokrát za účasti 81 zemí. Poněvadž tato událost bude svátkem i pro vexilology, připomínme si některá vexilogická pravidla, jež jsou pro OH předepsána.

Při tzv. zahajovacím obřadu vpochodují do olympijského stadionu po závodní dráze všechny zúčastněné delegace. V čele nesou tabulky se jmény zemí, pak následují jejich vlajky, které musí být stejných rozměrů. Jako první jde vždy delegace Řecka, pak ostatní národy v abecedním pořadí (podle jazyka pořádající země), průvod uzavírá pořádající země. Po olympijských fanfárách, když představitel pořádající země prohlásí hry za zahájené, stoupá za zvuků olympijské hymny na hlavní stožár olympijská vlajka. K předsedovi Mezinárodního olympijského výboru pak přistoupí starosta města, kde se pořádaly minulé OH, a předá mu památnou olympijskou vlajku z Antverp darovanou MOV Belgickým olympijským výborem r. 1920 (při zimních olympijských hrách je to vlajka, kterou darovalo r. 1952 město Oslo). Tato vlajka je pak uložena až do dalších OH v hlavní radniční budově města. Potom následuje slavnostní zažehnutí olympijského ohně a přísaha sportovců.

Olympijská vlajka velkých rozměrů musí vlát nad stadionem po celou dobu konání OH. Musí být také početně zaštoupena mezi vlajkami zúčastněných zemí na stadionu i v jeho okolí.

Při vyhlašování vítězů po skončení každého závodu vystoupí první tři závodníci na stupně vítězů, aby přijali medaille, a přitom se rovněž vztyčují vlajky jejich zemí. Před zasedáním MOV v Athénách r. 1961 se výkonný výbor MOV oběžníkem dotázel všech národních olympijských výborů, zda by se nemělo omezit vyvěšování státních vlajek a hraničních hymen při této přiležitosti a tak čelit nacionalistickým výstřelkům, které se občas objevují. Československý olympijský výbor však konstatoval: "Okamžik, kdy vlajka vystupuje na stožár a kdy zazní hymna, utkví hluboko v paměti nejen olympijským vítězům, ale i všem přítomným sportovcům a divákům."

Olympijské hry končí slavnostním závěrečným obřadem. Při něm vejdou vlajkonoši v zástupu a ve stejném pořadí

jako při zahájení na stadion a postavi se na stejná místa.
Za nimi pak nastupují sportovci promíchaně bez ohledu na
národnost - na znamení bratrství. Poté se vlajkonoši po-
staví na stadionu do půlkruhu.

Za zvuků řecké hymny se vztyčí řecká vlajka vpravo
od prostředního stožáru používaného pro vítěze. Na ten se
pak vztyčuje za zvuků hymny vlajka pořádající země a na-
konec, rovněž při hrani hymny, na levý stožár vlajka země,
kde se budou konat hry příští.

Když předseda MOV ukončí olympijské hry, zazní fan-
fáry a je uhašen olympijský ohň. Za zvuků olympijské
hymny kleane olympijská vlajka z hlavního stožáru, je
snata a napjata do vodorovné polohy je důstojně odnášena
ze stadionu skupinou osmi mužů ve stajnokrojích. Provází
ji pět dělových výstřelů a hudba.

Olympijská vlajka je bílá, poměr jejich stran je 2:3.
Uprostřed má pět provlečených kruhů ve dvou řadách (3+2).
Kruhy jsou symbolem sbratření pěti světadilů: Evropy
(modrý), Asie (žlutý), Afriky (černý), Austrálie (zelený)
a Ameriky (červený). Jsou olympijským symbolem už od r.
1906. Vlajka však byla vytvořena až r. 1913 na podnět ba-
rona Pierre de Coubertina, zakladatele novodobých olympi-
jských her, a prvně se jí použilo při oslavách 20. výročí
založení MOV v Paříži r. 1914. Na olympijských hrách za-
vlála však poprvé až r. 1920 v belgických Antverpách.

Literatura: Olympijské hry (studijní materiály), Praha 1976.
Encyklopédie tělesné kultury, díl 1, Praha 1963, str. 583.
Ch.F. Pedersen: Internationales Wappen- und Flaggenlexikon,
Berlin 1970.

Dr. Ludvík Mucha

Oleg Ivanovič Tarnovskij, Moskva

CÍSAŘSKÁ VLAJKA JUAN Š'-KCHAJE

Rozpadající se společenské zřízení se často stává živou půdou pro politické dobrodruhy a bezzásadové kariéristy. V období pánu císařství dynastie Čching byl takovou osobou generál Jüan Š'-kchaj, jenž zatoužil stát se čínským císařem.

Jüan Š'-kchaj si nejprve vytkl za cíl upevnit své postavení u dvora a stát se tam nenahraditelným. Proto se nejprve spojil s liberální opozicí a pak vyzradil její záměry, což mu vyneslo funkci vrchního velitele ozbrojených sil císařství v roce 1911 a později i ministerského předsedy. Stal se hlavním poradcem císařovny Cch'-si a začal ji přesvědčovat o nutnosti přechodu k ústavnímu monarchickému zřízení. Rozhodující záminkou se pro to stalo rozehající se protimandžuské povstání v údolí řeky Jang-c', jež bylo vedeno pod vlajkou tvořenou pěti vodorovnými pruhů: červeným, žlutým, modrým, bílým a černým.

Druhým krokem Jüan Š'-kchaje na cestě k císařskému trůnu bylo zosenování řady úkladů, vedoucích k podmanění jihočínských demokratů. Generál se totiž nemohl smířit se skutečností, že delegáti z provincií se sešli koncem r. 1911 v Nankingu a zvolili Sunjatsena prozatímním prezidentem Čínské republiky. Sestavená prozatímní vláda se sice snažila, aby císařství dynastie Čching, které si stále udržovalo pozici na severu, bylo svrženo a země se sjednotila, ale síly byly nerovné. Generál si zajistil podporu japonských, amerických a anglických mocností, které disponovaly značnými finančními prostředky. V rukách anglických imperialistů byly např. celní služby. Čínskou vlajku celního úřadu tvořil od r. 1872 zelený list (2:3) se žlutým úhlopříčným křížem. V letech 1914-1928 doznala vlajka několika změn.

Jüan Š'-kchaj se spolehl na finanční a vojenskou podporu imperialistů a 14. února 1912 přinutil jihočínské demokraty, aby mu předali funkci prozatímního prezidenta Čínské republiky. Demokratická vláda na jihu Číny přestala existovat. O dva dny dříve došlo i k pádu dynastie Čching. Nezletilý mandžuský císař Pchu I se zřekl trůnu a novou

státní vlajkou Činy se stala známá vlajka s pěti pruhy.

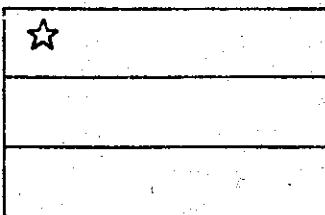
Třetí jednání hry o trůn spočívalo v mocném posílení diktátorové vlády generála. Od imperialistických mocností dostal Jüan Š'-kchaj velkou půjčku, kterou v r. 1913 použil k potlačení tzv. druhé revoluce demokraticky smýšlejících vojáků, rolníků a městské drobné buržoazie. Rozvrátil politickou opozici, zakázal organizace a rozpustil obě sněmovny parlamentu. V květnu 1914 vstoupila v platnost nová ústava, podle níž se veškerá moc soustředila v rukách prezidenta-diktátora. Pokrytectví Jüan Š'-kchaje neznalo mezi. Krutě potlačil revoluční křídlo Kuomintangu, zakázal stranu a vzápětí dal příkaz, aby se na válečné čínské vlajce objevil od 1. září 1914 kuomintangský emblém - červený list s bílým sluncem a dvacáti paprsky v modrém kantonu.

Poslední krok na cestě k císařskému trůnu viděl Jüan Š'-kchaj v přípravě obnovení monarchie v Číně. Začal hlásat názory o nevhodnosti republikánského zřízení pro Činu a o spojení ducha republiky s tradicemi monarchie. V pekingském Chrámu nebes se uskutečnily slavnostní obřady podle tradic císařského dvora. Koncem roku 1915 proběhla ve všech provinciích země "referenda", jejichž výsledek byl předem znám. Výbor pro přípravu korunovace určil heslo vlády nového císaře, jež mělo znít chung-sien čili všeobecná spravedlnost. V tu dobu byla rovněž zhotovena císařská vlajka. Stal se jí list (2:3) s červeným úhlopříčným křížem, jenž rozděloval vlajkový list na čtyři trojúhelníková pole: horní bílé, dolní žluté, černé u žerdi a modré ve vlající části.

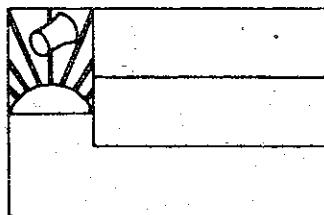
Barvy nebyly vybrány náhodně a nepochybňuje vystihovaly představu generála Jüan Š'-kchaje, že se stává představitelem všelikého a zájmu všech obyvatel mnohonárodnostní Činy. Červená symbolizovala vlastní Čínany (národnost Chan), žlutá Mandžuy, tmavě modrá Mongoly, bílá Tibetany a černá obyvateli dnešní Ujgurské autonomní oblasti Sin-tiang. Nová vlajka se skládala tedy ze stejných barev jako revoluční vlajka, ale jinak je uspořádala. Kříž byl patrně převzat z bývalé vlajky celního úřadu, která Jüan Š'-kchajovi připomínala pomoc, jež mu poskytly cizí mocnosti a jež měla tak rozhodující význam v jeho politické kariéře.

Vše bylo připraveno k vyhlášení Čínského císařství. Dne 11. prosince 1915 vyvolal prezident Jüan Š'-kchaj státní převrat, obnovil monarchii a sebe prohlásil císařem. Nová

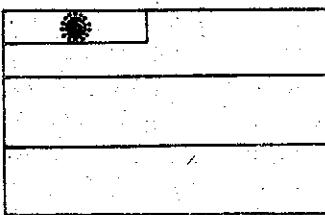
BARMSKÉ REGIONÁLNÍ VLAJKY

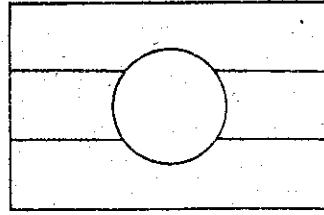
KAREN SKÝ STÁT

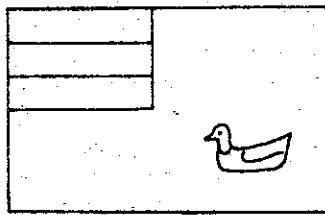
VĚKAREN SKÁ NÁRODNÍ VLAJKA

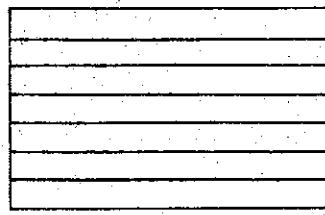
KAJASKÝ STÁT

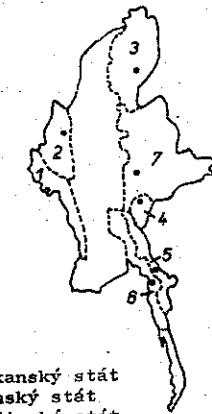
ŠANSKÝ STÁT

MONSKÝ STÁT

ARAKANSKÝ STÁT

LEGENDA:

- 1 - Arakanský stát
- 2 - Čjinský stát
- 3 - Kečjinský stát
- 4 - Kajašký stát
- 5 - Karen ský stát
- 6 - Monský stát
- 7 - Šanský stát

vlajka se stala symbolem císařství na zemi i na moři. Dlouho však v Číně nevlála. V zemi vznikla mohutná vlna odporu proti císařství. Jedna provincie za druhou vyhlásovala odepření poslušnosti pekingské vládě a císařská vojska šla od porážky k porážce. Nový režim se udržel jen asi 100 dnů a 22. března 1916 musel generál oficiálně oznámit, že se vzdává obnovení monarchie. Císařská vlajka se přestala užívat. V červnu 1916 v napjaté situaci generál náhle zemřel a země pod vlajkou s pěti pruhy vstoupila do období obnovy republikánských vymožeností.

Přeložil ing. A. Brožek

Poznámky:

- 1) Vyobrazení a symbolika této vlajky je otištěna v článku Brožek,A.: Čínská státní vlajka 1872-1972. Vexilologie č.4, str. 22.
- 2) Smith,W.: Flags through the ages and across the world. New York 1975, str. 109.
- 3) Vlajku Jüan Š'-kchaje viděl autor článku v pekingském Muzeu čínské revoluce během studijní cesty po Číně v r. 1963. Barva trojúhelníka ve vlající části vystavěné vlajky však byla modrozelená. Tento fakt lze vysvětlit jednak změnou zabarvení látky po určité době, jednak tim, že Číňané již tradičně nedabají na rozdíly mezi modrou a zelenou barvou.

Ing. Ladislav Hnát

VLAJKY STATŮ BARMŠKÉHO SVAZU

V roce 1948 vznikl Barmšký svaz jako federativní republika vlastní Barmy a států národnostních menšin: Karenškého státu, Kajaského státu, Šanského státu, Kačinského státu a Čjinské zvláštní oblasti. Po přijetí nové ústavy v 1¹⁾ 1974 došlo nejen k zavedení nových státních symbolů, ale i ke změně systému územního a administrativního členění. Socialistická republika Barmšký svaz je nyní tvořena sedmi barmškými oblastmi (tajn) a sedmi státy (pyijne). K původním čtyřem svazovým státům přibyl Čjinský stát, Arakánský stát a Monský stát.

+) Karenšký stát vznikl v r. 1954, a to dodatkem k ústavnímu zákonu z r. 1947 (pozn.red.)

Autor tohoto článku pracoval v Barmě v letech 1966-1970 a podařilo se mu zaznamenat kresby vlajek, jimiž byly označovány jednotlivé státy na výstavách a při portovních utkáních. Tyto vlajky byly vyvěšovány velmi zřídka a snad proto jsou na rozdíl od vlajek politických stran a organizací, jež působí v Barmě v ilegalitě, prakticky neznámé ve výstavě v Rangúnu pořádané k Rolnickému dni a arakánská vlajka vlála při sportovních slavnostech na ústředním rangúnském stadionu. Vyvěšenou monskou vlajku sice autor neviděl, její vyobrazení je nakresleno podle údajů získaných na odboru pro monské věci ministerstva kultury.

Vyvěšení těchto vlajek na legálně organizovaných akcích v barmské metropoli, jakou byla bezesporu zemědělská výstava i sportovní utkání, nás opravňuje předpokládat, že tyto vlajky jsou státem uznány a že jsou užívány, i když stále jen velmi zřídka, také v současné době. Výjimku tvoří karenská či tzv. všeckarenská národní vlajka, která se nesmí v Barmě užívat! Soudíme, že po r. 1974 se v kajaské vlajce objevila nová barmská státní vlajka a že vlastních vlajek užívá také Čjinský stát a Kačjinský stát. Jejich podoba je nám však neznáma.

Vlajky pěti svazových států, karenskou (všeckarenskou) národní vlajku a malou mapku Barmského otiskujeme v obrazové příloze. Popisy vlajek a základní údaje o jednotlivých státech tvoří další část tohoto článku.

Karenský stát (rozloha 30 383 km², 856 218 obyvatel v r. 1973, sídlo správy Pchaam), od r. 1964 do r. 1974 Kothuleiský stát. Vlajku tvoří tři stejně široké vodorovné pruhy: modrý, bílý a červený. V horním rohu na modrému pruhu je bílá pěticípá hvězda. Bílá hvězda byla symbolem sil bojujících za 2. světové války proti japonské okupaci a potom proti britskému kolonialismu až do získání nezávislosti v r. 1948. Modrá značí mír a stálost, bílá čistotu a ryzost, červená rozhodnost a statečnost. Karenové užívají také tzv. všeckarenskou národní vlajku. Ta je tvořena třemi vodorovnými pruhy - červeným, bílým a modrým. U žerdi je však svíaslý modrý pruh o šířce rovné cca 1/4 délky vlajky, který nese ve své horní polovině červené vycházející slunce s paprsky sahajícími až k žerdovému okraji vlajky. Mezi nimi je bílý karenský obrádní bušen.

Kajaský stát (11 732 km², 126 492 obyv., Lweko). Vlajka má tři stejně široké vodorovné pruhy. Horní pruh pokrývá barmská státní vlajka, prostřední je modrý a spodní zelený.

Šanský stát (155 801 km², 3 178 214 obyv., Taund'i). Vlajka se skládá ze tří stejně širokých vodorovných pruhů - žlutého, zeleného a červeného. Do zeleného pruhu je položeno bílé kruhové pole tak, že zasahuje přibližně do třetiny sousedních pruhů. Barvy i sporádání vycházejí z barev barmského národně osvobozenecckého hnutí z období před 2. světovou válkou, používaných i na vlajkách v období tzv. nezávislé Barmy, vyhlášené japonskými okupanty v letech 1943-1945.⁴⁾ Bílé kruhové pole představuje měsíc v úplňku - oblíbený symbol v budhistických zemích.

Monský stát (43 343 km², 717 607 obyv., Moulmein). Monové užívali již před vyhlášením státu v r. 1974 azurově modrou vlajku, jež má u dolního cípu vlajkového listu kresbu zlatého (žlutého) bájeslovného ptáka "hintha", který připomíná sedící kachnu. V horním rohu je kanton tvořený třemi vodorovnými pruhy, tmavomodrým, zeleným a červeným.

Arakanský stát (36 778 km², 1 710 913 obyv., Sistwei).

Vlajku tvoří čtyři tmavomodré a tři bílé vodorovné pruhy.

Kačinský stát (89 041 km², 735 144 obyv., Myist'ina).

V letech 1966-1970 vlajku neužíval.

Čjinský stát (36 019 km², 323 094 obyv., Hakcha). V letech 1966-1970 vlajku neužíval.

Poznámky:

- 1) Zájemce o podrobné informace o současných barmských státních symbolech odkazujeme na články abr: Barma, Vexilologie č.9-10, str.98; Smotlacha,V.: Nové státní symboly Barmského svazu, Vexilologie č. 11, str.99-100; Bečka,J.: Jak vznikly státní symboly Socialistické republiky Barmského svazu, Vexilologie č. 13, str.131-140.
- 2) Vlajky ilegálních politických stran a organizací v Barmě jsou námětem článku H.J.Hocksteina: Flags of the Burma's minorities (FB XIV:4, str. 101-112).
- 3) H.J.Hockstein v citovaném článku uvádí, že podobnou vlajku užíval ilegální Karenšký národní svaz. Buben je však zlatý a představuje karenšký národ.
- 4) Vlajkami tohoto období se detailně zabývá článek Tarnovský,O. - Bečka,J.: Historie barmské vlajky, Vexilologie č. 15, str. 163-174.

Arij Alexandrovič Usačov, Moskva

SOVĚTSKÉ SPORTOVNÍ VLAJKY

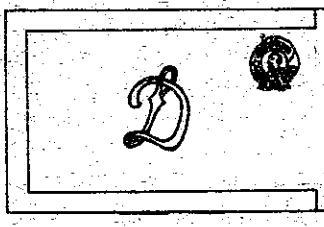
V Sovětském svazu existují v současné době dvě rezortní, šest všeobecných a třicet republikových dobrovolných sportovních organizací. Vlajku má sice každá z nich, dnes však informujeme pouze o osmi největších organizacích a jejich vlajkách.

Nejstarší sovětskou sportovní organizací je DINAMO. Bylo založeno v r. 1923 z iniciativy významného státníka, komunisty F.E. Dzeržinského. Organizace sdružuje zaměstnance a vojáky ministerstva vnitra a jejich rodinné příslušníky. Za mimořádné sportovní úspěchy jí byl udělen r. 1937 Řád V.I.Lenina. Její vlajka je bílá a podél horního, vlajícího a dolního okraje je lemována úzkými světle modrými proužky. Ve středu vlajkového listu je světle modré písmeno "D" psané azbukou. Protože při sportovních slavnostech jsou prapory neseny před tribunami zleva doprava, lícem praporu je ta strana, při níž se žerdě ocitne na pravé straně.

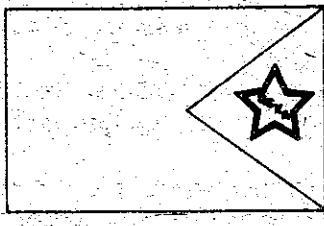
Ústřední armádní sportovní klub CSKA (Centralnyj sportivnyj klub Armiji) je největší sportovní organizací sovětských ozbrojených sil. Vznikl v r. 1923 a v r. 1973 obdržel Řád V.I.Lenina za velké zásluhy orozvoj sovětského sportu. Vlajka CSKA je rudá s tmavomodrým trojúhelníkovým polem v žerďové části, na němž je rudá pěticípá hvězda. Ta je žlutě lemována a nese žluté písmena CSKA psaná azbukou.

Všeobecná sportovní organizace BUREVESTNIK sdružuje studenty, učitele a zaměstnance vysokých škol. Vznikla v r. 1957 a již v r. 1959 se stala členem Mezinárodní federace univerzitního sportu (FISU). Burevestnik se skládá z více než 800 sportovních klubů. Na jeho vlajce můžeme vidět bílého letícího ptáka, boubínáka. V dolní části světle modrého vlajkového listu, jenž je bíle lemován, jsou tři zvlněné pruhy: zelený, světle modrý a tmavomodrý.

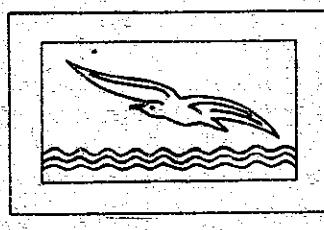
VODNIK je název dobrovolné sportovní organizace odborového svazu pracujících mořského a říčního lodstva. Byl ustaven r. 1938 z organizací Morjak a Vympel, které existovaly již od r. 1936. Vlajka Vodníku je bílá s třemi světle

DINAMO

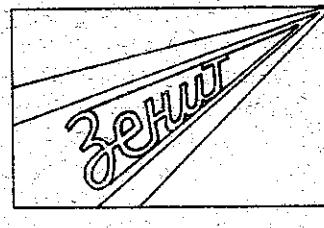
CSKA

BUREVESTNIK

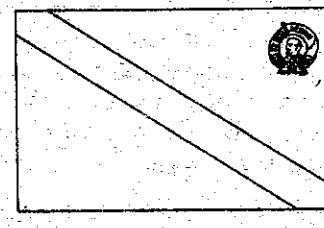
VODNIK

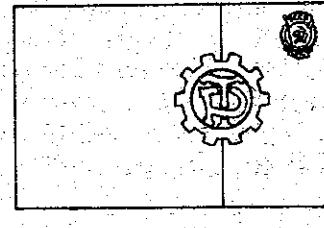
ZENIT

LOKOMOTIV

SPARTAK

TRUDOVYYE REZERVY

modrými zvlněnými pruhy v dolní části vlajkového listu a s tmavomodrým kosočtverečným polem nesoucím emblém organizace. Ten se skládá ze žlutého kormidelního kola pod vlajícím rudým praporem se zlatou hvězdou. Ve středu kola je bílé kruhové pole. V jeho horní části je vycházející slunce s pěti paprsky, které tvoří zároveň loukotě kola. Ve spodní části bílého kruhového pole jsou tři světle modré zvlněné pruhy.

Dobrovolná sportovní organizace ZENIT vznikla v r. 1967 a sdružuje sportovní kolektivy z průmyslu. List její vlajky je tmavomodrý se světle modrým klínem připomínajícím paprsek reflektoru. Klín směřuje od horního rohu k dolnímu cípu a je lemován úzkými bílými proužky. Mezi nimi leží bílý nápis "Zenit" s tmavomodrými konturami.

Dobrovolná sportovní organizace železničáků LOKOMOTIV byla vytvořena v r. 1936. Od r. 1957 je členem Mezinárodního sportovního svazu železničáků (USIC). Vlajkový list je červený a nese emblém organizace: velké červené písmeno "L" psané azbukou a žlutě konturované, pod kterým vyjíždí lokomotiva s tmavomodrými detaily. Pod lokomotivou je tenká tmavomodrá kolej s bílou základnou nesoucí nápis "Lokomotiv".

Dobrovolná sportovní organizace SPARTAK sdružuje zaměstnance a úředníky odborových svazů místního průmyslu, komunálního hospodářství, spojů, automobilové dopravy, letectví, kultury, zdravotnictví, potravinářského průmyslu apod. Byla založena v r. 1935 a v r. 1937 jí byl udělen Řád V.I.Lenina za vynikající sportovní úspěchy. Vlajka Spartaku je rudá s bílým šikmým břevnem.

Dobrovolná sportovní organizace TRUDOVYJE REZERVY sdružuje studenty a zaměstnance vysokých škol s odborným technickým zaměřením i jejich rodinné příslušníky. Vznikla v r. 1943 a je nositelem Rudého praporu práce. List vlajky je světle modrý s tmavomodrým kůlem u žerdi. V místě, kde se obě barevná pole dotýkají, je umístěn emblém organizace: světle šedé ozubené kolo uzavírající světle modré kruhové pole i tmavomodrá písmena "T" a "R" psaná azbukou.

Přeložil ing. A. Brožek

Literatura:

Kudrjašov, V.P.: Sportivnaja atributika. Moskva 1976.

NOVÉ VLAJKY

AFGHÁNISTÁN

Deník Haqiqat-i-engelab-i-Saur (v překladu by zněl jeho název „Pravda dubnové revoluce“; v protikladu k původnímu názvu časopisu „Dubnová revoluce“, pod kterým vycházel za Aminova režimu), který je orgánem Lidově demokratické strany Afghánistánu a vychází v Kábulu, přináší v čísle ze dne 21. dubna 1980 barevné vyobrazení státní vlajky a znaku Afghánské demokratické republiky.

Podle tohoto pramene je státní vlajka ADR obdélníková o poměru šířky k délce 1:2. List vlajky je rozdělen ve tři stejně široké pruhy, jež následují shora dolů v pořadí černý, červený a zelený. V žerďové části leží v černém a červeném pruhu nový státní znak ADR, jehož průměr je roven přibližně 1/2 šířky vlajky; znak se přitom nedotýká horního okraje černého pruhu ani dolního okraje červeného. Státní vlajka ADR byla poprvé vztýčena na slavnostním shromázdění ve středu Kábulu v pondělí 21.4.1980.

Podle sdělení pracovníků afghánského velvyslanectví v Praze, kteří vycházeli z oficiálního projevu afghánského premiéra Babraka Karmala a doplnili ho o vlastní (mezi obyvatelstvem tradovaný) výklad, je symbolika barev státní vlajky následující: černá symbolizuje temnou minulost lidu země a současně připomíná historickou postavu slavného revolucionáře Abú Muslima Churásáního, který již před dávnými lety pozdvihl zbraní proti utlačovatelům lidu. Červená symbolizuje krev afghánského lidu, prolítou v bojích za svobodu a spravedlnost, současně je i symbolem dubnové revoluce. Zelená pak je odvěkou barvou islámu, vedle toho však symbolizuje i zemědělské tradice Afghánistánu.

pp

ZIMBABWE

Vlajka Zimbabwe, kterou jsme uverejnili ve Vexilologii č. 37, str. 669 (její popis je na str. 668), se poněkud liší od té, která byla slavnostně vztýčena v den vyhlášení nezávislosti, 18.4.1980, v Salisbury (Harare). Legendární zimbabwský pták je nyní větší, takže přesahuje z hvězdy do trojúhelníkového pole; to má obě svá ramena lemována úzkými černými proužky a dosahuje do třetiny délky vlajky. Vodo-

rovné pruhy mají podle většiny uveřejněných vyobrazení stejnou šířku. Jen z fotografie uveřejněné v časopise Time 28.4.1980 se dá odvodit určitě šířka žlutého pruhu (šlo by tedy o vzájemný poměr všech pruhů 3:2:3:3:3:2:3). Barva černá, červená, žlutá a zelená jsou převzaty z barev vlajky vládnoucí politické strany ZANU (viz Vexilologie č. 30, str. 498), která zvítězila ve volbách a jejíž vůdce Robert Mugabe se stal ministerským předsedou; k nim přistupuje ještě barva bílá. Poměr stran vlajky je 1:2.

lm

VANUATU

Nové Hebridy mají být vyhlášeny nezávislým státem 30.7.1980, pokud ovšem situaci nezkomplikuje separatistické povstání na ostrově Espiritu Santo. V listopadu 1979 zvítězila ve volbách politická strana Vanuaaku (Jeden národ) a navrhovaná státní vlajka přebírá barvy vlajky této strany (viz Vexilologie č. 37, str. 671). Vzhled nové vlajky bude ovšem zcela odlišný. Tvoří ji dva vodorovné pruhy, červený a zelený, u žerdi je černý trojúhelníkový klín, jehož ramena jsou lemována žlutě a černě; toto lemování přechází do úzkých vodorovných proužků, které jdou středem vlajky a oddělují od sebe oba pruhy široké. Uprostřed černého klínu je umístěn emblém, tvořící část státního znaku a skládající se z bílého zatočeného kančího tesáku a dvou zkřížených žlutých listů rostliny namele. Definitivní podoba vlajky se právě ještě bude měnit. (Flagmaster 30-1-3)

lm

PALAUŠKÉ OSTROVY

Do soutěže na vlajku tohoto ostrovního území, které se rozhodlo pro separátní statut a nezapojí se do Federativních mikronéských států (viz Vexilologie č. 37, str. 661), došlo 430 návrhů. Z nich byla vybrána vlajka tvořená dvěma vodorovnými pruhy, červeným a modrým, s obrazem širočiny obklopené 16 bílými hvězdami. Širočina má představovat tradiční místní umění, hvězdy počet municipalit. Návrh dosud neprošel schvalovacím řízením. (Flagmaster 30)

lm

VLAJKY SVOBODY

FRANCOUZSKÁ POLYNÉSIE

Flaggenmitteilungen č. 46 přinesly v listopadu 1979 informaci o používání tradiční vlajky Tahiti na tomto ostrově během státní návštěvy francouzského prezidenta. Při oficiálních příležitostech byla vedle francouzské trikolóry vystýčována červeno-bílo-červená vlajka o poměru vodorovných pruhů 1:2:1. Historická tahitská vlajka je tedy na tomto zámořském území i nadále používána a zdá se, že má takřka oficiální charakter.

- jm -

JIŽNÍ AFRIKA

Hlavní představitel národně osvobozeneckého hnutí černošského obyvatelstva v Jihoafrické republice, Africký národní kongres, o jehož vlajce jsme psali ve Vexilologii č. 29, str. 471, používá i vlastní emblém. Ten opakuje barvy praporu a na žlutém disku zobrazuje černou postavu domorodého bojovníka s černým štítem a kopím, jehož špička je stejně jako bojovníkův bederní pás a ozdoba hlavy bílá. Emblém nese zelený nápis AFRICAN NATIONAL CONGRESS - SOUTH AFRICA. (49. FM.)

- jm -

NAMIBIE

Lidová organizace Jihozápadní Afriky (SWAPO) změnila patrně v minulém roce svůj emblém a nahradila dosud používaný symbol, který jsme otiskli ve Vexilologii č. 29, str. 470. Nový emblém tvoří modrý disk s černou rukou držící zelenou pochodeň s červeným plamenem. Hlavice pochodné je černo-zlatě zdobená, kresba je zlatě lemována; zlatý je i nápis SWAPO NAMIBIA. Obdobně jako odznak Afrického národního kongresu i emblém SWAPO používá barev vlajky tohoto hnutí. (49. FM.)

- jm -

NOVÉ STÁTNÍ ZNAKY

AFGHÁNISTÁN

Státní znak ADR tvoří kruhové pole, obklopené zespodu a ze stran obilnými klasy, shora potom částí ozubeného

kola. Kresba klasů i ozubeného kola je provedena žlutě (zlatě). Kruhové pole je vodorovně děleno na poloviny: horní je bílá, dolní zelená. V bílém půlkruhu je žlutě (zlatě) zobrazeno vycházející slunce s paprsky, ve středu zeleného půlkruhu je umístěna muslimská modlitebna, vyjádřená stejně jako na prvním státním znaku po pádu monarchie v Afghánistánu (srov. Verilogie 12/125) průhledem klenutou branou na čtyřstupňové schůdky níbar. Kresba modlitebny je provedena žlutě (zlatě) a bíle a zasahuje i do horního půlkruhu. V dolní části znaku leží rovně vřená kniha, nakreslená rovněž žlutě (zlatě). Kniha a obilné klasy jsou ovinuty trikolórou v barvách státní vlajky. V horní části znaku nad vycházejícím sluncem je na ozubené kolo položena červená pěticípá hvězda.

Ve státním znaku jsou obilné klasy a ozubené kolo symboly zemědělství a průmyslu jako dvou nejdůležitějších složek národního hospodářství. Vycházející slunce symbolizuje příchod nové epochy, víru v to, že po tmách minulosti se rozjasní světlá budoucnost, stejně jako po každé noci vzejde den. Modlitebna je symbolem islámského náboženství, které vyznává většina obyvatel. Kniha je symbolem koránu jako základního zákona a písavnosti, současně však i její stránky symbolizují dlouhou historii, kterou afghánský národ má a kterou se zapsal do světových dějin, navíc je i symbolem osvěty a rozveje vědy a kultury. Pěticípá hvězda je starým symbolem Afghánistánu, který vždy vyjadřoval naději v konečné vítězství a dosažení štěsti národa.

Pavel Pejcha

VANUATU

Státní znak Vanuatu, dřívějších Nových Hebrid, je značně neobvyklý. Je na něm vyobrazen stojící melanéský bojovník s kopím a v plném lesku. Za ním je státní emblém, objevující se i na vlajce: je to zatočený kančí Zub a v něm dva zkřížené listy rostliny namele. Heslo "Long God yumi stanap" je v místní upravené angličtině. (Flagmaster 30-1-3)

lm

ŠPANĚLSKO

52. Flaggenmitteilungen přinesly správu o rozhodnutí španělské Poslanecké sněmovny schválit návrh socialistické strany na úpravu státního znaku Španělska. Ze znaku byla odstraněna veškerá frankistická polepšení a ve štítu znaku upuštěno od dvojího čtvrcení, zavedeného rovněž až za Frankovy diktatury. Upravený státní znak Španělska nyní tvoří štít čtvrcený s erby Kastilie, Leonu, Aragonu a Navarry. Granátové jablko v patě štítu připomíná království Granadu, na štít postavená koruna pak Asturii. Po stranách znaku se objevují dva Herkulovy sloupy s nápisem "PLUS ULTRA", falangistické symboly jařma a šípu, černý orel jako štitonoš a červeno-žluto-červená stuha s mottem "UNA, GRANDE, LIBRE" se vypouštějí. Svou podobou navazuje nový španělský znak na emblémy království z 19. století.

- jm -

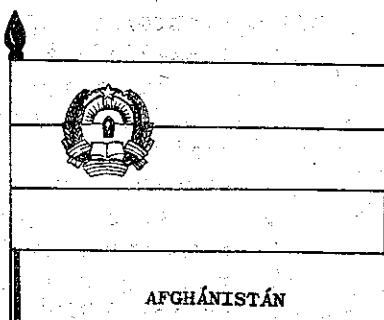
ROVNÍKOVÁ GUINEA

Další zahraniční vexilogické periodikum, Nordisk Flaggskrift, upozorňuje ve svém 7. čísle (1980), že ke změně došlo i u státního znaku Rovníkové Guineje. Po převratu, kterým byl svržen diktátor Macias Nguema, byly k 21.8.79 znovu zavedeny původní symboly této republiky, platné od vyhlášení nezávislosti v r. 1968 do r. 1976. Návrat k původním symbolům potvrzuje i vlajková tabule Střediska pro výzkum vlajek, vydaná v březnu t.r.

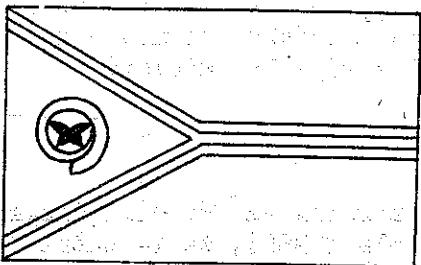
- jm -

VEXILOLOGICKÝ A HERALDICKÝ KLUB V SSSR

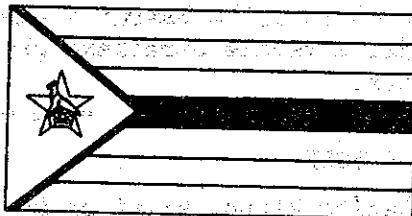
Na výroční členské schůzi Povolžského klubu, která se konala 11. září 1979, byla přijata řada významných usnesení organizačního charakteru. Mezi ně patřilo přejmenování klubu na "Vexilogický a heraldický klub" i schválení nových stanov. Předsedou klubu byl zvolen M.V.Revnivcev, zatímco funkce pokladníka byla svěřena A.M.Stěsíkovi a odpovědným za mimoklubovní činnost byl určen S.V.Kozulin. Součástí schůze se stalo vyhodnocení 16 nejlepších návrhů vyšlých z konkursu na klubovní vlajku. Většinou hlasů zvítězil návrh podaný pod heslem paprsek. Jedná se o rudý list se světle modrým klínem, který směruje od dolního rohu k hornímu cípu. Do něho je položen úzký bílý klín vybíhající

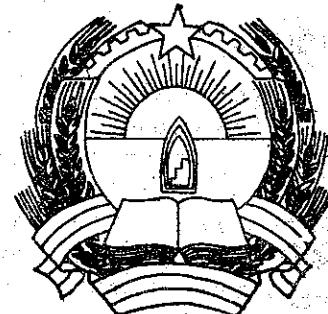
AFGHÁNISTÁN

VANUATU

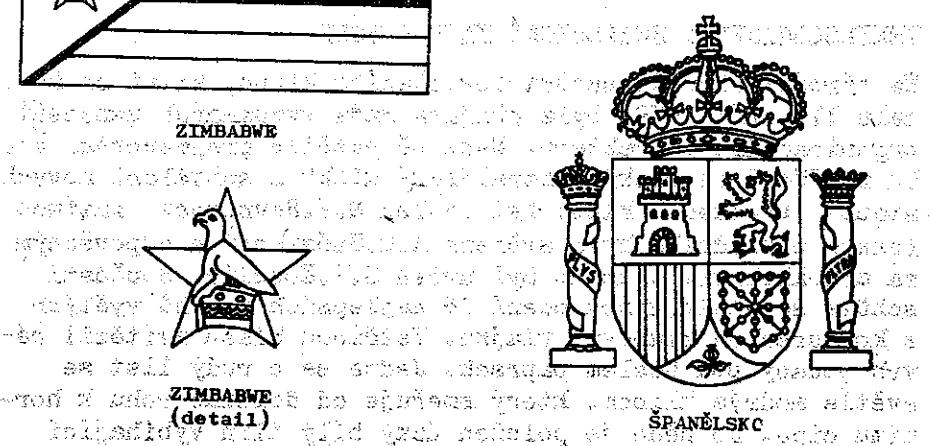
ZIMBABWE

AFGHÁNISTÁN

VANUATU

SPANĚLSKÉ

rovněž z dolního rohu. Poměr šířky vlajkového listu k délce je 1 : 2. Rozměry klínů jsou patrný z vyobrazení v příloze tohoto čísla. Po promítnutí pruhů na tečnu kolmou ke kosé úhlu říčce listu lze zjistit, že všechny pruhy jsou stejně široké a ve svém souhrnu se rovnají polovině šířky listu. Rudý list symbolizuje sovětskou státní vlajku a revoluční rudý prapor. Kombinace světle modré a červené barvy personifikuje RSFSR. Bílý klin na modrém poli připomíná heraldické barvy Saratova. Ramena modrého klínu vytvářejí písmeno V, symbol vexilologie. Kombinace bílé a modré barvy je rovněž mirovým vexilologickým symbolem. Bílá, modrá a červená jsou tradiční slovenské barvy. Kompozičně je vlajka řešena podobně jako vlajka našeho klubu, a symbolizuje tak přátelství mezi vexilology dvou socialistických států. Autory vítězného návrhu jsou M.V. Revnivcov a A.M. Stěšikov.

abr

VEXILOLOGICKÁ LITERATURA

Jaroslav Klement: Heraldiko - Veksilologio - Terminaro en esperanto. Ceha Esperanto-Asocio LG Karlovy Vary, 1979

Západoceský aktivní člen našeho klubu nás v minulém roce překvapil a potěsil velice zajímavou publikací, která vyšla nejprve jen ve 20 exemplářích, vydaných vlastním nákladem a přičiněním autorovým, ale záhy též rozmnoczena rotoprintem v počtu 200 kusů nákladem místní skupiny Českého esperantského svazu (klub La Progreso) v Českých Budějovicích a prodává se za 30 Kčs. J. Klement v této monografii shrnul a spojil se skutečně profesionální péci a pilí své zájmy s vexilologií, heraldiku a esperanto. Vznikla tak unikátní příručka, která prakticky upřesňuje, kodifikuje a tedy zavádí vexilologickou a heraldickou terminologii v esperantu. Vzhledem k zpracovaným recenzním připomínkám zahraničních a domácích specialistů ve všech třech oborech se dá předpokládat, že příručka či přesněji její nově vytvořený slovní fond v esperantu bude obecně přijat, užíván a pomůže značnou měrou rozšířit povědomí o vexilologii mezi esperantisty celého světa.

Vlastní příručka vyniká dobrou grafickou úpravou a je bohatě ilustrována schematickými kresbami. Obsahuje 40 strá-

nek úvodního textu k heraldice v esperantu a 40 tabulek srovnávacích názvů heraldických v esperantu, angličtině a češtině (některé texty jsou však výlučně v esperantu). Vexilogický text obsahuje 30 stránek esperantského textu a 25 funkčních tabulek popisujících jednotlivé typy a druhy praporů a vlajek některých zemí světa. Dalších 8 srovnávacích tabulek zachycuje vexilogické termíny v esperantu, němčině, angličtině, francouzštině, ruštině a češtině. Uvádění použité literatury, pečlivost a důslednost v odkazovém aparátu umožňuje dobrou orientaci v problematice a lze jen litovat, že takto zodpovědně připravená monografie zatím nevyšla tiskem. Je sice pravda, že v rotaprintové formě je výlučně určena pro esperantisty-vexilogovy a heraldiky, ovšem po převedení všech průvodních textů do některého z klasických jazyků by o ni byl jistě značný obecný zájem.

Dr.Zb.Svoboda

W. G. Crampton: Flags of the World, London (F.Warne) 1980.
Čtyři vlajkové tabule 77 x 50,5 cm.

Vydavatel stejnějmenné knihy autorů E.M.C.Barracougha a W.G.Cramptona využil obrazového materiálu této publikace a vydal základní vlajky zemí světa ve formě vlajkových tabulí. Jejich sled je následující: 1. Evropa (46 vlajek, z toho 9 britských regionálních), 2. Asie, Střední východ a Australasie (25 + 19 + 17), 3. Afrika (52), 4. Amerika a Karibská oblast (Severní Amerika 4, Jižní Amerika 13, Karibská oblast 28); sem je vsunuta i vlajka Britského antarktického území. Vlajky Egypta, Kypru, Libye, Súdánu a Turecka se vzhledem ke zvolenému regionálnímu členění dvakrát opakují. Aktualizace je dokonalá - třebaže tabule vyšly 18.4.1980, obsahují už i vlajku Zimbabwe - Rhodesie. Barvy jsou správné, skutečné poměry stran vlajkových listů jsou zachovány. Cena 1 listu je 85 pencií.

Dr.Ludvík Mucha

K. Liška - L. Mucha: Klíč k našim městům, Praha (Práce) 1979, 256 str. textu a 136 str. příloh (z toho 48 barevných).

Pod tímto poněkud poetickým titulem se skrývá kniha o znacích, pečetích a vlajkách 107 československých měst

(okresních, krajských a hlavních). Vstupní část popisu každého města tvoří stručné uvedení do jeho minulosti a přítomnosti, v úvodu knihy se dočteme o městské heraldice, sfragistice a vexilologii. V uvedené kategorii měst jich má nebo mělo vlajku či prapor jen 67, takže ještě 40 okresních měst by mělo své vlajky zavést, aby jejich počet byl stoprocentní (vlajky 18 tzv. pražských měst a vlajky obcí, které splynuly s většími městy, nejsou v tomto počtu zahrnuty). Popisov. vlajky jsou vyobrazeny na osmistránkové barevné příloze. Kniha sice vyšla v nákladu 50 000 výtisků, ale poněvadž je prémiovým svazkem knižnice Kamarád, není v prodeji.

- jm -

The National Flags of the World. San Francisco (International Business Consultants Co.) 1980. Velikost 90x119,5cm.

Společnost IBC vydala v odborné spolupráci s dr. W. Smithem (Flag Research Center) krásnou vlajkovou tabuli, zachycující 168 vlajek zemí světa (jsou tu všechny nezávislé státy + Tajvan, Transkei, Bophuthatswana a Venda). Stav zpracování odpovídá začátku listopadu 1979 - je vyobrazena již nová vlajka Sv. Vincence a Grenadin, přitom tabule vyšla v dubnu 1980. Vlajky jsou barevně dokonale, je užito vždy řady odstínů základní barvy, tisk je jasný a přesný. Poměry stran vlajkového listu jsou zachovány, i když se bohužel neuvádějí. Šířka vlajek je (s výjimkou Španělska) 4 cm. Poněvadž jde o národní vlajky, scházejí na nich v řadě případů státní znaky, obvyklé např. na vlajkové tabuli státních vlajek OSN. Chyb je tu jen několik: Nový Zéland má příliš tmavou modrou, u Nepálu se objevuje maska obdélníkového obrysů, hvězda Nauru má tiskovou vadou vynechan dolů směřující cíp, Srí Lanka má ještě starou kresbu listů. Prodejní cena tabule je 4,5 dolaru.

Dr.L.Mucha

DOPLŇKY K SYMBOLICE EGYPTSKÝCH REGIONÁLNÍCH VLAJEK

K zajímavému článku A.A.Usačova o egyptských regionálních vlajkách, který byl uveřejněn ve Vexilologii č. 35, str. 575-577, mohu podat několik doplňků:

NOVÉ ÚDOLÍ. Tmavě modrý zvlněný pruh je symbolem Nilu, který dosahuje až k této oblasti. Žlutý emblém připomíná poušt.

RUDE MOŘE. Tmavě modrá barva symbolizuje vody moře vůbec, zatímco červený pruh připomíná Rudé moře. Ozubené kolo s těžní věží představují průmysl těžby ropy, kotva je dokumentací průmyslu stavby lodí.

KÁHIRA. Ve středu vlajky je káhirská pevnost.

MINÚFIJA. Bavlník je vyobrazen na vlajce proto, že tato provincie je střediskem jeho pěstování.

GHARBIJA. Uvnitř ozubeného kola je naznačena geografická poloha této provincie v deltě Nilu.

ŠARKÍJA. Kresba koně připomíná chov koní v této provincii.

ASUÁN. Segment žlutého ozubeného kola symbolizuje průmysl provincie, modré vlny připomínají vody Násircova přehradního jezera na Nilu a nad nimi je arabsky napsaný název Asván.

Dr.Nabil Hassan, Berlin

OPRAVA

Nemilé chyby se objevily při překladu latinských textů na stuhačích réunionských znaků, uveřejněných ve Vexilologii č. 35, str. 586 a 587. Moto na stuze první varianty znaku správně přeložíme "Pokvetu, kamkoli budu ponesen" a text na stuze druhé varianty zní PRAETER OMNES ANGULOS RIDET, což lze přeložit jako "S úsměvem kolem všech koutů". Dr. Landergottovi děkujeme za upozornění, ostatním členům klubu se pak omlouváme za toto nedopatření.

- jm-

Do článku J.M.Kurasova o vlajkách Francouzské Polynésie, otištěného ve Vexilogii č. 26, se vloudila nepříjemná chyba. Věta na str.401 má znít: "V r.1829 byla vlajka Tahitského království změněna královnou Pomare IV. (1827-1877)..."

abr

vEXILOLOGIE - zpravodaj Vexilogického klubu při Obvodním kulturním domě v Praze 3, Kalininova 53, 130 00 Praha 3. Vychází neperiodicky a je určen pouze členům klubu. Toto číslo připravili ing.J.Martykán, dr.L.Mucha a ing.A.Brožek. Výtvarně spolupracovali ing.M.Kroupa, P.Fojtík a K.Liška.

Červenec 1980

č. 38